

Suwałki, 12.02.2021

Dr hab. Ewa Kleszczewska,
prof. PWSZ w Suwałkach

**Recenzja rozprawy na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki o zdrowiu**

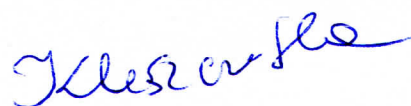
**mgr Mateusz Przyłipiak „Poprawa percepcji twarzy po zabiegach estetycznych oraz
rola proporcji struktur twarzy w ocenie jej atrakcyjności”**

Podstawę formalną wykonania niniejszej recenzji stanowi pismo z dnia 28.01.2021r. Dziękana Kolegium Nauk o Zdrowiu prof. dr hab. Sławomira J. Terlikowskiego powołujące się na uchwałę Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 28.01.2021r.

Kult młodości i potrzeba atrakcyjnego wyglądu prowadzi głównie kobiety, ale coraz częściej i mężczyzn, przez drogerie, apteki i gabinety kosmetyczne do gabinetów lekarzy dermatologów i medycyny estetycznej. Obecnie za przykładem światowych gigantów, zrzeszonych m.in. w Międzynarodowym Związku Medycyny Estetycznej (*Union Internationale de Médecine Esthétique UIME*), kreujących kanony wyglądu/piękna coraz powszechniej, nie tylko mieszkańcy wielkich miast Europy ale i małych miejscowości na jej obrzeżach, korzysta z zabiegów z zakresu medycyny estetycznej.

Współcześnie medycyna estetyczna to bardzo szeroka, dynamicznie rozwijająca się dziedzina, która swoim zasięgiem obejmuje wielopoziomowe zabiegi (na całe ciało, włosy, zęby) dająca lekarzom doskonałe narzędzia pracy, a pacjentom wiele możliwości. Pomaga nie tylko osobom po poważnych wypadkach czy chorobach, ale także tym które z przyczyn estetycznych chcą poprawić swój wygląd. Bowiem mimo zmieniających się kanonów piękna i różnic kulturowych wciąż szukamy tego co uznawane jest „powszechnie” za piękne czy atrakcyjne. Medycyna estetyczna pomaga, zwłaszcza niezdecydowanym pacjentom/klientom, dobierać rozwiązania optymalnie dostosowane do ich potrzeb: bezpieczne, a przy tym dające najlepsze rezultaty.

Twarz odgrywa największą rolę w ocenie atrakcyjności, dlatego pomimo pandemii COVID-19 i obowiązku zasłaniania twarzy, nadal ten fragment ciała ma największy wkład w ocenę całości sylwetki. Stan skóry, wielkość oczu i nosa oraz symetria twarzy stanowią główne

elementy, które mówią o postrzeganiu danej osoby za atrakcyjną, a w konsekwencji o jej zdrowiu, zużyciu biologicznym, wieku i przebytych chorobach. Ocena atrakcyjności danej twarzy różni się już na poziomie populacji, dla której atrakcyjna twarz jest wyrazem uśrednionych cech charakterystycznych dla danej grupy.

Z biegiem czasu skóra traci napięcie, elastyczność i zdrowy kolor, pojawiają się zmarszczki, przebarwienia. Obszar w okolicy kątek ust oraz policzki opadają, zmieniają się kontury w linii żuchwy. To skutek utraty jędrności oraz ubytków i przemieszczenia się poduszek tłuszczowych twarzy, zmienia się symetria - zarówno pionowa (prawa-lewa) jak i prostoliniowy przebieg linii środkowej twarzy. Jest to jeden z najczęstszych problemów z jakimi zgłaszają się do gabinetów medycyny estetycznej pacjenci/klienci. Ponieważ stereotypowo, jeśli ktoś jest postrzegany jako nieatrakcyjny, zakłada się, że osoba ta ma też inne, nie do końca nawet sprecyzowane negatywne cechy. Stąd właśnie, zdaniem specjalistów, wynika lawinowo rosnące zainteresowanie tematyką poprawy cech fizycznych wyglądu osób. Moim zdaniem warto podkreślić jest tu „trafienie w punkt” z aktualnością pracy doktorskiej Pana mgr Mateusza Przyłipiaka, która jest odpowiedzią naukowca na potrzeby środowiska szukającego uznanych i wiarygodnych metod ewaluacji ich pracy.

Licząca 45 stron rozprawa, oparta jest na cyklu trzech monotematycznych publikacji, które są oryginalnymi pracami, opublikowanymi: dwie w 2018r. i jednej w 2019r. w: Journal of Cosmetic Dermatology oraz Dermatologia Estetyczna. Wymienione poniżej prace znajdują się w bazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych sporządzonych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 2018r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (Dz. U. poz. 2152 oraz z 2019r. poz. 335). Publikacje te znajdują się na Liście Filadelfijskiej oraz w bazach naukowych Medline i SCOPUS.

W skład cyklu wchodzi trzy publikacje, których łączna wartość (zgodnie z rokiem opublikowania) wynosi 94 punktów MNiSW, współczynnik IF = 2,942:

1. Przyłipiak Mateusz, Przyłipiak Jerzy, Terlikowski Robert, Lubowicka Emilia, Chrostek Lech, Przyłipiak Andrzej: Improvements in the perception of facial attractiveness following surgical aesthetic treatment; study based on online before and after photos, Journal of Cosmetic Dermatology, 2019: 18, 1, s. 296-300 (IF=1,621).
2. Przyłipiak Mateusz, Przyłipiak Jerzy, Terlikowski Robert, Lubowicka Emilia, Chrostek Lech, Przyłipiak Andrzej: Impact of face proportions on face attractiveness, Journal of Cosmetic Dermatology, 2018: 17, 6, s. 954-959 (IF=1,311).

Kleszczewska

3. Przylipiak Mateusz, Przylipiak Jerzy, Przylipiak Andrzej: Atrybuty i pomiary atrakcyjności twarzy, Face attractiveness attributes and measurements. Dermatologia Estetyczna, 2018 : 20, 5-6, s. 297-302.

Składającą się z 9 rozdziałów rozprawę, której podstawą są wyżej wymienione artykuły, zgodnie z treścią pracy, zatytułowano „Poprawa percepcji twarzy po zabiegach estetycznych oraz rola proporcji struktur twarzy w ocenie jej atrakcyjności”. Jej struktura jest typowa dla prac doktorskich opartych na dorobku w postaci opublikowanych artykułów naukowych i zawiera kolejno rozdziały: „Wprowadzenie” (strony 5-10), „Cel pracy” (strona 12), cytowane powyżej „Artykuły” 1 (strony 14-18), 2 (strony 20-25) i 3 (strony 26-31), „Dyskusję” (strony 33-38), „Wnioski” (strona 40), „Streszczenie” w języku polskim (strony 42-43) i angielskim „Abstrakt” (strony 44-45) oraz ujętą w spisie treści a niedołączoną do pracy „Listę publikacji”.

Pracę rozpoczyna przejrzyście napisany wstęp, w którym mgr Mateusz Przylipiak przedstawia problematykę estetyki twarzy. Wychodząc od pojęć podstawowych związanych z jej symetrią, przechodzi do systemów definiujących właściwe proporcje twarzy. W dalszej części pracy skupia się na proporcjach jako wyznaczniku atrakcyjności twarzy. Omówione zostają kolejno takie parametry jak: kostny szkielet twarzy, korekty powiek, nosa i ust. **Rozdział 1. „Wprowadzenie”** dowodzi dobrej znajomości wybranej do badań problematyki.

Rozdział 2. „Cel pracy” został jasno sformułowany i objął dwa zadania badawcze:

1. Ocenę skuteczności poprawy twarzy pacjentów, osiągniętych przez anonimowych chirurgów estetycznych, którzy wykonywali zabiegi „faceliftingu”, korekty powiek, powiększenia ust oraz iniekcji toksyną botulinową poprzez ocenę fotografii pacjentów przed- i po- zabiegu.
2. Zbadanie czy wielkość nosa, oczu lub ust u ludzi są oceniane jako harmonijne i nie wymagają zmian wymiarów, czy też korzystnym było by je powiększyć lub pomniejszyć, aby twarz była odczuwana jako atrakcyjna.

Rozdziały 3, 4 i 5 to cykl trzech, cytowanych powyżej, monotematycznych publikacji. Ocena merytoryczna badań i uzyskanych wyników wchodzących w skład rozprawy były już przedmiotem oceny przynajmniej kilku recenzentów, światowej klasy specjalistów odpowiednich dziedzin, i uzyskały pozytywne decyzje dotyczące publikacji w prestiżowych czasopismach. Po przeczytaniu artykułów mogę potwierdzić, iż opisano w nich rzetelnie wykonywane badania naukowe, a otrzymane wyniki są poprawnie interpretowane i dyskutowane. I tak w pracy pierwszej **Rozdział 3** wykazano, że we wszystkich rodzajach analizowanych zabiegów obserwowano znamienne statystyczną poprawę atrakcyjności. Najwyższy stopień poprawy atrakcyjności twarzy przynoszą: korekta powiek oraz iniekcje

Olga Kubie

botoksu, natomiast najlepszą powtarzalność wyników posiadają: „facelifting” oraz iniekcje botoksu. Wykazano też, że powiększenie warg wypełniaczami zostało najniżej ocenione. W pracy drugiej **Rozdział 4** wykazano, że w odbiorze powszechnym jako bardziej atrakcyjne, preferowane są: większe oczy, mniejsze nosy i usta. Może to sugerować kierunki działań dla lekarzy pracujących w gabinetach medycyny estetycznej. Blefaroplastyka i korekty nosa wskazano jako zabiegi najbardziej zgodnych z poczuciem estetyki. Jednocześnie potwierdzono, że powiększenie ust wymaga dużej staranności i konserwatywnego stosowania wypełniaczy. **Rozdział 5** „podsumowuje” stan i możliwości dzisiejszej medycyny/dermatologii estetycznej, pokazując iż wskazane/wybrane w pracy parametry oceny atrakcyjności wyglądu mogą wskazywać stopień poprawy atrakcyjności wizerunku pacjentów/klientów po zabiegu lub operacji, jak również ocenić powtarzalność wyników.

W sumie wchodzące w skład doktoratu prace prezentują obszerny i wartościowy materiał naukowy z szeregiem ważnych osiągnięć. Jediną moją wątpliwość stanowi ocena udziału własnego Doktoranta. W przypadku ocenianej dysertacji mam pełne przekonanie o istotnej roli mgr Mateusza Przylipiaka, o czym świadczy umieszczenie Jego nazwiska na pierwszej pozycji we wszystkich trzech pracach. Potwierdza to fundamentalny wkład w koncepcje badań opisanych w publikacjach i na wszystkich etapach ich realizacji.

Rozdział 6. „Dyskusja” stanowi próbkę wnikliwości badawczej Doktoranta jego kompetencji naukowych, umiejętności analitycznych, wiedzy, swobody w ocenianiu i rozumieniu problemów związanych z realizowanym tematem badawczym. Niewielka liczba publikacji poruszających temat matematycznej analizy atrakcyjności twarzy przed- i po-przeprowadzeniu procedur z zakresu medycyny estetycznej nie do końca pozwala Doktorantowi na „błyskotliwe” analizowanie własnych wyników na tle innych opublikowanych wyników. Twierdzę jednak, że w świetle zawartych w rozdziale treści, mgr Mateusz Przylipiak jawi się nie tylko jako badacz rzetelny, lecz także dokładny innowacyjny profesjonalista. Uważam, że dyskusja jest rzeczowa i prowadzona na odpowiednim poziomie.

Z pracy wynikają trzy logiczne wyprowadzone zwarte konkluzje przedstawione w **Rozdziale 7. „Wnioski”** podsumowujące postawione na początku pracy cele.

Rozdział 8. „Streszczenia” zawiera, co mnie niepokoi, streszczenia w języku polskim i angielskim zaledwie dwóch z trzech wybranych do oceny artykułów. Niepokój pogłębia jeszcze, ujęty w spisie treści, a niedołączony do pracy **Rozdział 9. „Lista publikacji”**. Nie przedstawia to w mojej opinii problemu, gdyż rozdziały 4, 5 i 6 to jak rozumiem właśnie brakująca „lista publikacji”.

Klewa

Z obowiązku recenzenta chciałabym też zwrócić uwagę na kilka niedociągnięć: fakt, iż strony w spisie treści nie odpowiadają numerom stron w pracy (np. str.42, w spisie treści Rozdział 9. Lista publikacji, w pracy str.42 to Streszczenie), brak cytowania 8 (str.6); drobne błędy edytorskie np. jednoczesne użycie kilku rodzajów czcionek (np. str. 9), brak wyjustowania tekstu, „dublowanie” stron przez co przykładowo cel pracy składający się z dwóch zdań podany jest w spisie treści jako strona 11 a w pracy jednocześnie jako strona 11 i 12; czy interpunkcyjne brak przecinków (np. str. 9, 12), akapitów (np. str. 7, 34).

Uwagi ogólne

Bezpieczny i satysfakcjonujący (lekarza i pacjenta/klienta) zabieg medycyny estetycznej to połączenie wielu elementów: doświadczenie oraz wiedza lekarza wykonującego zabieg, nowoczesny i sprawdzony sprzęt, najlepsze na rynku preparaty oraz stosowanie się pacjenta do zaleceń po zabiegowych. Dlatego oceniając całokształt niniejszej rozprawy powinnam podkreślić, że cała rozprawa, tj. zarówno oceniane publikacje jak i komentarz, są napisane prawidłowo, przejrzyste i dobrze pod względem stylistycznym, a praca wnosi nową wiedzę tak potrzebną lekarzom praktykom zajmującym się tą dynamicznie rozwijającą się dziedziną.

Podsumowanie

1. Wysoko pod względem merytorycznym oceniam napisane przez mgr Mateusza Przyłipiaka opublikowane oryginalne prace, załączoną dyskusję i wnioski. Podkreślam: Doktorant prawidłowo omówił uzyskane wyniki na tle pozycji literaturowych opublikowanych na podjęty w pracy temat.
2. Stwierdzam, że mgr Mateusz Przyłipiak w czasie realizacji celów pracy doktorskiej prawidłowo przeanalizował piśmiennictwo, co wskazuje na dobrą orientację w problematyce badawczej.
3. Otrzymane przez Doktoranta interesujące wyniki zostały opublikowane w prestiżowych, specjalistycznych czasopismach naukowych o stosunkowo wysokim, zwłaszcza w tak krótkim od publikacji terminie, współczynniku cytowalności $h\text{-index} = 2$, co wskazuje, że badania zostały docenione nie tylko przez Recenzentów Journal of Cosmetic Dermatology oraz Dermatologii Estetycznej ale i innych naukowców.
4. Chociaż rynek osób korzystających z zabiegów medycyny estetycznej w roku pandemii COVID-19 się zmniejszył, to uzyskane przez Doktoranta wyniki zasługują na zainteresowanie i uwagę badaczy (teoretyków i praktyków) zajmujących się tematyką poprawienia lub odtworzenia urody.

Kleszewska

Wnioski końcowe

Przedstawione uwagi krytyczne, o charakterze w większości porządkowym, lub wyjaśniającym, które w związku z faktem, że prace stanowiące rozprawę doktorską zostały już wydrukowane nie mają właściwie znaczenia, nie umniejszają wartości recenzowanej rozprawy i nie mają wpływu na jej **jednoznacznie pozytywną i wysoką ocenę**. W mojej opinii rozprawa mgr Mateusza Przyłipiaka „**Poprawa percepcji twarzy po zabiegach estetycznych oraz rola proporcji struktur twarzy w ocenie jej atrakcyjności**” spełnia wszystkie wymagania określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) stawiane pracom na stopień doktora. Na tej podstawie **wnoszę do Władz Kolegium Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o przyjęcie przedstawionej do oceny rozprawy doktorskiej i dopuszczenie mgr Mateusza Przyłipiaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.**

Z poważaniem

